

MESLEK KURALLARINDA AVUKATIN ÖZEN YÜKÜMLÜLÜĞÜ

M. Lamih ÇELİK*

Avukatlar, müvekkillerinin haklarını korurken ve adaletin gerçekleşmesine çalışırken, ulusal ve uluslararası hukukun tanıdığı insan haklarını ve temel özgürlükleri yüceltmeye çalışırlar ve hukuka ve hukukçuluk mesleğinin kabul görmüş standartlarına ve ahlaki kurallarına uygun biçimde serbestçe ve özenle hareket ederler. (Havana Kuralları m. 14). Avukatlar haklarını kullanırlarken, her zaman hukuka ve hukuk mesleğinin kabul görmüş standartlarına ve mesleki ahlak kurallarına uygun davranırlar. (Havana Kuralları m. 23) *“Avukatlar, yüklendikleri görevleri bu görevin kutsallığına yakışır bir şekilde özen, doğruluk ve onur içinde yerine getirmek ve avukatlık unvanının gerektirdiği saygı ve güvene uygun biçimde davranmak ve Türkiye Barolar Birliğince belirlenen meslek kurallarına uymakla yükümlüdürler.”* (Av. K. m. 34) *“Serbest bir irade sonucu kabul edilen meslek kuralları, bir toplum yaşamı için vazgeçilmez olarak kabul edilen avukatlık mesleğinin en iyi şekilde çalışmasını garanti altına alır. Stajyerler, meslek kurallarına ve yönetmeliklerde belirlenen esaslara uymak zorundadırlar”* (Av. K m. 23). Bu kurallara uyulmaması avukat için bir disiplin cezasına çarptırılmakla sonuçlanır (Av. K m. 134).

“Meslek kuralları” mesleğin düzen ve geleneklerini korumak yerleştirmek ve yasaların avukatlara yüklediği görevlerin onurlu bir şekilde yerine getirmesini sağlamak amacıyla oluşturulmuştur. Avukatlık mesleğini yapanlar avukatlık yasası ve yönetmeliği ile birlikte meslek kurallarını da iyi bilmek ve özümsemekle yükümlüdür.¹

* Avukat, Şanlıurfa Barosu.

¹ 12.11.2004 T. E. 2004/260 K. 2004/358 - 25.6.2005 T. E. 2005/134 K. 2005/211.

Bu çalışmamızda Avukatlık Meslek Kuralları'nda yer alan avukatın özen yükümlülüğü konusu Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu Kararları ışığında ele alınmıştır.

1. Meslek Kuralı m. 3

“Avukat mesleki çalışmasını kamunun inancını ve mesleğe güvenini sağlayacak biçimde ve işini tam bir sadakatle yürütür.”²

TBB Disiplin Kurulu Kararları

“Avukat mesleğinin itibarını zedeleyecek, kamunun inancını ve güvenini sarsacak tutum ve davranışlardan kaçınmak, mesleğin gerektirdiği dürüstlükle çalışmak zorundadır. (28.6.1986 T. E. 1986/41 K. 1986/443)”³

“Müvekkili ile arasında ücret sözleşmesi bulunmayan avukat, sadece Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde belirlenen miktarda ücrete hak kazanacağından, müvekkili adına tahsil ettiği paranın tarifede yazılı ücretin üstünde olan bir bölümü iş sahibine ödemeyerek alıkoyması ve bunun sonucunda hakında alacak davası açılıp hüküm alınmasına ve icra takibi yapılmasına neden olması Yasaya ve Meslek Kurallarına aykırıdır”. (9.12.1989 T. E. 1989/73 K. 1989/80)⁴

“Avukatın yardımcı olmak vaadiyle ciro ettiği çekin karşılıksız çıkması önce imzasını inkar, sonradan da vazgeçme yoluna gitmesi, kamunun mesleğe olan güvenini sarsacağından, Yasaya ve Meslek Kurallarına aykırıdır. (16.6.1990 T. E. 1990/39 K. 1990/52)”⁵

“Avukatın üstlendiği davayı hiçbir haklı neden olmadığı halde açmakta gecikmesi ve müvekkilinin zarar görmesine neden olması disiplin suçu oluşturur.(19.12.1992 T. E. 1992/ 97 K. 1992/109)” ilkenin ihlal edilmesinde, zararın doğması şartı aranamaz. (05.09.2005 T. E .2005/182 K. 2005/278)

² Avukatlık Kanunu Yönetmeliği -Uzlaşma Müzakereleri

Madde 16-.....Avukatlar, uzlaşma müzakereleri sırasında, uyuşmazlığın tarafları arasında yansız bir şekilde hareket etmeye ve taraflardan hiçbirinin etkisi altında kalmaksızın tarafları uzlaştırmaya özen gösterirler.....

³ Ankara Barosu Dergisi, S. 1986/5.

⁴ Ankara Barosu Dergisi, S. 1990/2.

⁵ Antalya Barosu Dergisi, S. 1999/66.

“Avukatlar, taşıdıkları unvanın gerektirdiği saygı ve güvene yakışır bir şekilde hareket etmekle yükümlüdürler.(11.6.1994 T. E. 1994/43 K.1994/45)”

“Şikâyetli avukatın 13 adet bonoyu, icra takibi yapmak üzere 600.000 TL. gider avansı ile birlikte şikâyetçiden teslim aldığı halde hiçbir işlem yapmadığı, bunun üzerine kendisine noterden ihtarname gönderildiği ve vekâletten de azledildiği dosyadaki kanıtlarla sabit bulunmaktadır. Şikâyetli, itirazında, şikâyetçinin icraya konulmak üzere verdiği senetlerin teminatı olarak kendisinden bir bono aldığını ve daha sonra bonoyu icraya koyarak hakkında takibe geçtiğini, ileri sürmektedir. Bir avukatın, yasal işlem yapmak üzere teslim aldığı senetlere karşı teminat olarak kendi imzasını taşıyan bir bono vermeyi kabul etmesi, avukatlık onuru adına kabul edilemeyecek bir davranıştır. Kaldı ki, bononun icraya konulmasına ve kendisi adına takip yapılmasına neden olmakla, hatalı davranışını sürdürdüğü anlaşılmaktadır. Avukatın eylemi disiplin suçu oluşturduğundan, Baro Disiplin Kurulu’nca yapılan değerlendirme isabetli bulunmuş ve kararın onanması gerekmiştir.(5.2.1994 T. E. 1994/10 K. 1994/13)”

“Şikâyetli avukatın üstlendiği bir davanın Ağır Ceza Mahkemesi’ndeki yargılanması sırasında birçok duruşmaya mazeretsiz olarak katılmadığı, müvekkiline bilgi vermediği ve iş sahibinden yazılı muvafakat almaya gerek görmeden aleyhte tesis edilen kararı temyiz etmediği anlaşıldığından, Baro Disiplin Kurulu’nca yapılan değerlendirme isabetli görülmüş ve kararın onanması gerekmiştir. (5.3.1994 T. E. 1994/ 16 K. 1994/24)” “Avukatlık, ‘doğruluk karinesi’nden yararlanan mesleklerdendir. Kişilerin bu mesleğin mensuplarına inançları asıldır. Bu nedenle, avukatların, kolektif inanca ters düşecek ve bu inancı sarsacak davranışlardan dikkatle kaçınmaları gerekir.(9.4.1994 T. E. 1994/27 K. 1994/31)”

“Müvekkilin öldüğünü bilinmesine karşın bunu mahkemeye bildirmeyerek davaya devam eden avukatın eylemi disiplin suçudur.(14.06.2002 T. E. 2002/59 K. 2002/187)”

“Avukatlık, diğer mesleklerden farklı olarak “kolektif inanç”ı gerektiren mesleklerdendir. Avukatın yaptığı tüm işlemlerde yasaya ve adalete uygun hareket ettiği, doğruluk ve dürüstlük ilkelerine sadık davrandığı kabul edilir. Bu nedenle, mesleki faaliyetin yürütülmesi sırasında bu güveni sağlamak ve meslek itibarını sarsabilecek her türlü davranıştan kaçınmak avukatın başlıca görevidir. (18.05.2002 T. E. 2001/325 K. 2002/136)”

“Avukat bağlı olduğu meslek kuruluşuna karşı saygı ve nezaket kuralları içinde davranmak ve bu kurumları yanıltacak yanlış bilgiler vermemeye özen

göstermekle yükümlüdür. (16.03.2002 T. E. 2001/278 K. 2002/88)”

“Avukatın mahkemede gerçek dışı beyanda bulunması, kamuda mesleğe olan güvenin ve inancın sarsılmasına neden olacak nitelik taşıdığından meslek kurallarının 3.maddesi hükmüne aykırıdır.(16.03.2002 T. E. 2001/273 K. 2002/83)”

“Müvekkile açılacak davanın garantisi olarak teminat senedi verilmesi avukatlık mesleği yönünden onur kırıcı bir davranıştır.(16.03.2002 T. E. 2001/272 K. 2002/82)”

“Avukat, esas hakkında açtığı bir davanın görülmekte olduğunu ve tedbir isteminin de reddedildiğini yeni başvurusunda saklamamış ve belirtmiş olsa idi, bu başvurunun olumlu sonuçlanması mümkün olmayacaktı. Şikâyetlinin, usul hukukunun açık hükmüne aykırı bir taleple yasaya uygun olmayan bir sonucu-mahkemeye de noksan bilgi vererek-elde etmesi Avukatlık Kanununun 34.maddesinde yer alan doğruluk ve özen ilkelerine aykırı bulunduğundan, disiplin suçu oluşturmaktadır. (16.03.2002 T. E. 2001/270 K. 2002/81)”

“Masraf ve vekâlet ücretinden doğan alacağı tahsili için, hasım taraftan borca teminat olarak nüfus cüzdanı alınamaz. Avukat bu alacakları için yasal yollara başvurması gerekir. (19.01.2002 T. E. 2001/188 K. 2002/16)”

“Avukatın dava giderlerini üstlenmesi, meslektaşlar arasında rekabete yol açabilecek nitelikte ve meslek etiğine uygun düşmeyen bir davranıştır. (19.01.2002 T. E. 2001/197 K. 2001/24)”

“Hasmın tebligat adresi bilinmesine karşın, bir başka adrese tebligat çıkarmak eylemi “ Doğruluk ” ilkesine aykırı olduğundan disiplin suçudur. (12.01.2003 T. E. 2002/262 K. 2003/5)”

“Avukat mesleki faaliyetini yürütürken, kamunun mesleğe olan güvenini sarsan eylem ve işlemlerden kaçınmak zorundadır. Aleyhe verilmiş bir kararın temyizinde hukuki yarar bulunmadığı kanısında ise, bu husus müvekkile yazı ile bildirilmeli ve temyiz edilmemesi hususunda yazılı muvafakat alınmalıdır. Bir haktan vazgeçme sonucunu doğuran işlemlerde iş sahibinin yazılı muvafakatinin alınması zorunludur. (05.12.2003 T. E. 2003/255 K. 2003/378)”

“Borçlunun muhtemel bilgisizliğinden yararlanarak icra takiplerinde yasal sınırlar üzerinde faiz isteminde bulunmak ve itiraz edilmediği veya itiraz süresi kaçırıldığı takdirde haksız kazanç sağlamak düşüncesi avukatlık mesleğinin saygınlığı ve onuru ile bağdaşmayan bir davranıştır. Avukat, kamunun

avukatlık mesleğine olan güveninin sarsılmamasını sağlayacak bir biçimde çalışmak zorundadır. Yasal oranın üzerinde faiz talep etmek de aynı nedenlerden dolayı yasaya ve meslek kurallarına aykırıdır. (05.12.2003 T. E. 2003/299 K. 2003/408)”

“Şikâyetli avukatın şikâyetçinin olurlarını almadan mahcuz malların satışını durdurması ve mahcuzların borçluya yediemin olarak teslimini istemesi henüz müvekkili aleyhine bir sonuç doğurmasa dahi, görevin yürütülmesinde uyulması gereken “özen” borcuna aykırı davranış disiplin suçu oluşturmaktadır. (11.07.2003 T. E. 2003/105 K. 2003/218)”

“Avukatlık Yasası’nın 34. maddesinde öngörüldüğü şekilde, avukat, yüklendiği görevi bu görevin kutsallığına yakışır bir şekilde ve özen içinde yerine getirmek zorundadır. Bir haktan vazgeçmeyi gerektiren işlemlerde vekil edinin yazılı muvafakatının alınması zorunludur. Avukat kararın temyizinde yarar görmediği kanısında ise, mütalaasını iş sahibine yazılı olarak bildirmek ve nedenlerini açıklamakla yükümlüdür. Kovuşturma konusu olayda bu ilkeye uygun davranmayan şikâyetli kusurlu görülmüştür. (19.03.2004 T. E. 2003/420 K. 2004/88)”

“Kararın temyiz edilmemesi yolunda şikâyetçinin yazılı bir oluru yoktur. Oysa bir haktan vazgeçme sonucunu doğuran işlemlerde vekil edenden yazılı olur sağlanması zorunludur. Vekilin hukukî yöndeki takdir hakkının, daha ağır suç ve cezayı içeren kararın temyiz edilmeyişi şeklinde uygulanması, Avukatlık Yasası’nın 34. maddesinde öngörülen “özen” yükümlülüğü ile bağdaşmadığından “disiplin suçu” oluşturmaktadır. (21.02.2004 T. E. 2003/371 K. 2004/38)”

“Zorunlu müdafii olarak atanan sanığın, gerekli özeni gösterip işi sonuna kadar takip etme zorunluluğuna ilişkin Avukatlık Yasası’nın 34 ve 171. maddelerine aykırı biçiminde, yargılama sonunda verilen hükümlülük kararını temyiz etmeme eyleminin TCY’nın 230/1. Görevi Savsama Suçu maddesine uyduğunun gözetilmemesi, yasaya aykırıdır. (Yargıtay 4. Ceza Dairesi 20.10.2004 T. E. 2003/12388 K. 2004/11948)”

2. Meslek Kuralı m. 4

“Avukat, mesleğin itibarını zedeleyecek her türlü tutum ve davranıştan kaçınmak zorundadır. Avukat özel yaşantısında da buna özenmekle yükümlüdür.”

“Mesleğin genel yararı, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni egemen kılma çabası, salt avukatlık işlemleriyle sınırlandırılmaz. Geniş biçimde değerlendirilmesi mesleğin özel-liği gereği olan bu alan, bir anlamda özel yaşamı bile kapsar. İnan ve güven sarsıcı durumlar, kaçınılmaz olaylar sonucunda ortaya çıksa da meslek üyesi, mesleği için özveride bulunarak çekilebilecektir..

Avukatlık, tutum ve davranışlarda, giyimde, konuşmada, özel yaşamda bile özen isteyen bir meslektir. Görevin doğrudan ilgili olduğu yargı-adalet-hukuk kesimi, hiçbir gölge, kuşku ve söylentiye elverişli olmayan yücelikler alanıdır. Serbest meslek üyesi de olsa, kamu hizmeti gören avukatın tutum ve davranışlarında sorumluluk bilinciyle özenli davranması, mesleğin onurunu ödünsüz, kuşkusuz koruyup sürdürmesi ve her yönden üstün nitelikler taşı-ması kamunun beklediği bir husustur.

Avukat, meslek disiplini ve ahlâkını olumsuz yönde etkileyecek her eylem-den uzak duracak, genelde ve özelde meslek onurunu güçlendirip yükseltecek-tir. (Anayasa Mahkemesi 23.06.1989 T. E. 1988/50 K. 1989/27 Resmi Gazete 4/10/1989-20302)”

TBB Disiplin Kurulu Kararları

“Avukatın, müvekkiline ait duruşmalarda başlangıçta hazır bulunup, daha sonra aralıksız katılmaması görevi ihmal niteliğindedir. (8.4.1989 T. E. 1989/21 K. 1989/21)”⁶

“Avukatlık mesleğinin amacı, her türlü hukuksal sorun ve anlaşmazlık-ların adalete uygun olarak çözümlenmesine ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasına yardımcı olmaktır. Avukatın bu amacı aşarak, vekâlet görevi-ni eyleme dönüştürmesi disiplin suçunu oluşturur. (14.7.1990 T. E. 1990/47 K. 1990/60)”⁷

“Avukat mesleğin itibarını zedeleyecek her türlü tutum ve davranıştan kaçınmak ve özel yaşantısında da buna özenmekle yükümlüdür. (6. 4. 1991 T. 306/23)”⁸

“Avukat, mesleğin itibarını zedeleyecek her türlü tutum ve davranıştan kaçınmak ve avukatlık unvanının gerektirdiği saygı ve güvene yakışır bir şe-

⁶ Ankara Barosu Dergisi, S. 1990/1.

⁷ TBB Dergisi, S. 1990/4.

⁸ TBB Dergisi, S. 1991/3 s.1421.

kilde hareket etmek zorundadır. (1.2.1997 T. E. 1997/101 K. 1997/12)”⁹

“Avukatın yasal olmayan bir işleme karşı aynı şekilde yasal olmayan ve mesleğinin itibarı ile de bağdaşmayan davranışlar içine girmesi Meslek Kurallarına aykırıdır. (6.4.1999 T. E. 1999/25 K. 1999/34)”

“Şikâyetli avukatın alman vatandaşı olan müvekkillerinin satın aldığı taşınmazların tapusunu, müvekkillerinin talebi üzerine kendi adına aldığı sabittir. Yabancı uyruklu kişilerin köy hudutları içerisinde mülk edinmesini yasaklayan yasayı delmek için bu işlem yapılmıştır. Yasalara saygılı olmak ve yasaların amacı doğrultusunda hareket etmek avukatların öncelikli görev ve yükümlülükleri içerisinde. Avukatlar iyi niyet ile bile olsa hiçbir zaman yasaların uygun görmediği bir hususun bertaraf edilmesinde görev alamaz ve rol üstlenemezler. Avukatın yaptığı işlem şekil olarak hukuka uygun olsa bile amaç olarak hukuka uygun değildir. (13.12.2002 T. E. 2002/237 K. 2002/366)”

“Vekâlet alınmasına ve davanın kabul edilmesine karşın, ücretin ödenmemiş olması, Avukatın üstlendiği işten doğan sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. Ücret alacağı için müvekkilin yazılı olarak uyarılması ve yasal yollara müracaat edilmesi gerekir. (13.12.2002 T. E. 2002/217 K. 2002/352)”

“CMUK görevlisi avukat barodan aldığı müdafilik ücreti dışında şahsen ücret isteyemez. (13.07.2002 T. E. 2002/92 K. 2002/224)”

“Avukat tahrik altında olsa dahi meslek vakarına aykırı davranamaz. Açılan ceza davasında haksız tahrik hükümlerinin uygulanması ve hatta cezanın ıskatına karar verilmiş olması, avukatın kusurunu tamamen ortadan kaldırmaya yeter neden olarak düşünülemez. (12.07.2002 T. E. 2002/72 K. 2002/205)”

“Vekâletsiz duruşmaya giren ve verilen süreye rağmen vekâletnamesini süresinde ibraz etmeyen avukatın davranışı “özen” ilkesine aykırıdır. (12.07.2002 T. E. 2002/68 K. 2002/202)”

“Bir haktan vazgeçme anlamındaki işlemlerde mutlak yazılı muvafakat alınması zorunludur. Herhangi bir vazgeçme eyleminde müvekkilin zararı olmayacağı düşünülse dahi, bu hususun vekil edene yazılı olarak bildirilmesi ve yazılı olurunun sağlanması avukatlı mesleğinin ciddiyeti ve görevin özenle yerine getirilmesi ilkesinin gereğidir. (16.03.2002 T. E. 2001/265 K. 2002/78)”

⁹ TBB Dergisi, S. 1992/1 s. 107.

“Olayın gelişme biçimine göre şikâyetli avukatın ağır hakarete maruz kaldığı kuşkusuzdur. Ancak, hangi olumsuz koşullar altında olursa olsun, Avukatın mahkeme salonunda kendisine yapılan hakarete tokatla karşılık verilmesi kabul edilemeyecek bir davranıştır. Avukatın, hakkını yasal yollar-dan araması ve kaba kuvvete başvurmaması zorunludur. (16.02.2002 T. E. 2001/223 K. 2002/52)”

“Şikâyetlinin “Avukat” unvanını kullanarak yazdığı kovuşturma konu-su metinde “Göğüsler ortada, kalçada iki top ve yarıklar, bağır ve göbek açık. Mukaddes Türk anası bu olamaz”, “Bir kadının yatak odasından başka yerde saklayacağı bu cinsel uzuvları teşhir metai olmuş. Karısına kızına yan bakan-lara kurşunu reva gören Türk insanı, bu felaketi nasıl hazmedip, nasıl seyret-mektedir.?” sözlerine yer verdiği anlaşılmıştır. Metnin altında, “not” olarak “yazının gazetelere, radyolara, tv.lere, bazı okullara, bazı dairelere, barolara, partilere gönderileceği” belirtilmiştir. Kimse başkasının inançlarına karışmak hakkına sahip bulunmadığı gibi, kendi inançlarını ve görüşlerini de toplum ve kamu düzenine ters düşecek bir şekilde, çirkin yakıştırmalarla ve sözlerle uygulama hakkına sahip değildir. Bu ilkeler doğrultusunda şikâyetli avukatın mesleğin itibarını zedeleyecek tutum ve davranışlar sergilemesi, kendi hoşuna gitmeyen kıyafetleri kullananlara karşı mücadele için dernek kuracağını ifade edip Türk kadınlarını acımasızca eleştirmesi ve hatta tehdit etmesi, avukatlık mesleği ile bağdaşmayan, TBB Meslek Kuralları’na aykırı bir davranış olarak kabul edilmelidir. Mesleğin itibarını zedeleyecek her türlü tutum ve davra-nıştan kaçınmak zorunda olan avukat, özel yaşantısında da buna özenmekle yükümlüdür. (TBB Meslek Kuralları Md 4). Kovuşturma konusu eylemin mesleki faaliyet alanı dışında kaldığı varsayılsa bile, “Avukat” unvanı kul-lanılarak yazılan ve yayınlanan metin meslek itibarını önemli ölçüde zede-lediğinden disiplin suçu oluşturmaktadır. Ayrıca, avukat söz ve yazılarında belirli bir üslup düzeyini korumak, seçtiği sözcük ve deyimlere dikkat etmek zorundadır. Kovuşturma konusu yazının bu ilkeye de açıkça aykırı bir düzey-de olduğu tartışmasızdır. (12.09.2003 T. E. 2003/132 K. 2003/251)”

“Çorum 1. Asliye Hukuk Mahkemesi’nin 1998/59 E. sayılı dosyasına Şikâyetli tarafından verilen delil listesinin son bendinde, davaya konu trafik kazası ile ilgili fotoğraflar, delil olarak gösterildiği halde, davaya bakan mah-kemenin birkaç kere mehil vermesine rağmen, dosyaya ibraz edilmediği gö-rülmüştür. Fotoğrafların müvekkil tarafından avukata verilmediği varsayılsa bile, avukatın yazı ile vekil edenini uyarması, fotoğrafların teslimini istemesi ve ibraz etmemenin sonuçlarını bildirmesi zorunludur. Şikâyetli avukat tara-fından şikâyetçiden alınan ibraname avukatın bu konudaki sorumluluğunu

ortadan kaldırmaz. Şikâyetli avukatın bu eylemi şikâyetçinin zarar etmesine, mağdur olmasına sebebiyet verebilecek bir eylem niteliğindedir. Avukatlar yüklendikleri görevleri, bu görevin kutsallığına yakışır bir biçimde özen, doğruluk ve onur içinde yerine getirmek ve avukatlık unvanının gerektirdiği saygı ve güvene uygun bir biçimde davranmak zorundadırlar. (11.07.2003 T. E. 2003/94 K. 2003/207)”

“Avukat dava ve keşif mahalline alkollü olarak gelemez. (12.09.2003 T. E. 2003/134 K. 2003/253)”

“Hukukun hizmetinde olan Avukat, meslek faaliyeti dışında da mesleğin itibarını korumak zorunda olduğundan borç ve taahhütlerini yerine getirmeli ve aleyhine icra takibi yapılmasına sebebiyet vermemelidir. (22.04.2003 T. E. 2002/363 K. 2003/106)”

“Ödemelerini iyi planlayarak aleyhinde icra takibine sebebiyet verilmesi mesleğin itibarını sarsan nitelikte bir davranıştır. (11.07.2003 T. E. 2003/106 K. 2003/219)”

“Ücret ve masraf alınmasına karşın makul sürede dava açılmaması disiplin suçudur. (21.03.2003 T. E. 2002/347 K. 2003/86)”

“Avukatın alacaklısı boş olan senede, bir başka vekilinin ismin yazarak icra takibi yapması disiplin suçudur. (21.02.2003 T. E. 2002/305 K. 2003/43)”

3. Meslek Kuralı m. 41

“Avukat baktığı davada görevini savsayarak, ya da kötüye kullanarak, müvekkili zararına kendisine bir yarar sağlayamaz.”

TBB Disiplin Kurulu Kararları

“Avukatın yükümlülüğüne neden olan ve doğrudan mesleğinin yürütülmesi ile ilgili bulunan vekâlet görevini kötüye kullanma eylemi aynı zamanda disiplin suçunu da oluşturur. (15.9. 1990 T. E. 1990/63 K. 1990/77)”

“Avukat üstlendiği bir dava sonunda tesis edilen kararın temyizinde yarar olmadığı düşüncesinde ise, bu yoldaki hukuk kanaatini temyiz süresi geçmeden ve yazılı olarak müvekkiline bildirmek zorundadır. Aynı şekilde, temyiz giderlerinin de süresi içinde ve yine yazılı olarak iş sahibine bildirilmesi ve giderlerin ödenmemesinin sonuçları hakkında uyarıda bulunulması gerekir. (15.9.1992 T. E. 1992/85 K. 1992/74)”

“Avukatlık” doğruluk karinesinden yararlanan mesleklerdendir. Kişilerin, bu mesleğin mensuplarına inanmaları asıldır. Bu nedenle, avukatların kolektif inanca ters düşecek ve bu inancı sarsacak davranışlardan dikkatle kaçınmaları gerekir. (11.6.1996 T. E. 1996/37 K. 1996/42)”

“Şikâyetli avukat, vekil sıfatıyla baktığı davada “ticari defterlerin incelenmesine ve bilirkişiye tevdiine gerek yoktur.” Şeklindeki beyanı nedeniyle söz konusu defterler incelenmeden dava müvekkili aleyhine sonuçlanmıştır. Avukat, davanın esası ile ilgili sonucu etkileyecek şekilde beyanda bulunurken müvekkile zarar verilmemeli, zarar verecek sonuç doğurucu beyan ise yazılı muvafakat alınmalıdır. (03.12.2004 T. E. 2004/273 K. 2004/370)”¹⁰

4. Meslek Kuralı m. 46

“Adli Müzaheretle görülen işler, başkaca işlere gösterilen özenle yürütülür.”^{11, 12}

¹⁰ Manisa Barosu Dergisi, S. 2005/93 s.183-184.

¹¹ **AVUKATLIK KANUNU**

Avukatın Vekâletten Çekilmesi

Madde 41 - Belli bir işi takipten veya savunmadan isteği ile çekilen avukatın o işe ait vekâlet görevi, durumu müvekkiline tebliğinden itibaren on beş gün süre ile devam eder.

Şu kadar ki, adlî müzaheret bürosu yahut baro başkanı tarafından tayin edilen avukat, kaçınılmaz bir sebep veya haklı bir özrü olmadıkça, görevi yerine getirmekten çekinmez. Kaçınılmaz sebebin veya haklı özrünün takdiri avukatı tayin eden makama aittir.

TBB ADLİ YARDIM YÖNETMELİĞİ

Adli Yardımın Yapılışı

Madde 6- ...b) Adli yardım isteminin kabulüyle, gerekli iş ve işlemleri yapmak ve yürütmek üzere bir veya birkaç avukat görevlendirilir. Görev yazısının bir örneği de istem sahibine verilir ve gerekli bilgi, belge ve vekâletname ile birlikte görevlendirilen avukata başvurulması istenir. Görevlendirilen avukat, görevlendirme yazısının, iş ve ilgiliye ait bilgi, belge ve vekâletnamenin, adli müzaheret istemi reddedilmiş ise iş için zorunlu masraf avansının kendisine ulaşması ile avukatlık hizmetlerini yerine getirmek yükümlülüğü altına girer.

Görevlendirilen avukatın yükümlülüğü, istek sahibinin hizmetin görülebilmesi için gerekli belge ve bilgiler ile avukatlık ücreti dışındaki zorunlu yargılama giderlerini vermemesi veya vekâletname vermektan kaçınması ile sona erer. Görevlendirilen avukat, bu durumu gecikmeden, kendisini görevlendiren adli yardım bürosuna ya da temsilciliğine bildirir. c) Görevlendirmede, avukatların mesleki faaliyet alanlarına ilişkin beyanları dikkate alınır. d) Görevlendirilen avukat, bu işi yapmaktan haklı bir neden olmaksızın çekinmek isterse, görevin kendisine bildirildiği tarihten itibaren on beş gün içinde, o işin tarifede belirlenen ücretini baroya ödeyerek görevden çekilebilir.

e) Görevlendirilen avukat, 19.3.1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu hükümlerine göre işi sonuna kadar takip etmekle yükümlüdür. Bağlantı ve ilişki bulunsa bile başka dava ve icra takipleri veya benzeri hukuksal işlemler, görev konusu iş kapsamında kabul edilmez.

f) Adli yardım bürosu ve temsilcilikleri, görevlendirilen avukatın hizmeti yeri-

Adli Yardım, kişilerin hak arana özgürlüklerinin önündeki engelleri aşmak ve hak arama özgürlüğünün kullanımında eşitliği sağlamak üzere avukatlık ücretlerini ve yargılama giderlerini karşılama olanağı bulunmayanların bu hizmetlerden yararlanmasıdır. Avukatlık Kanunu'nun adli yardım kapsamı başlıklı 176. maddesine göre adli yardım; avukatlık ücretlerini ve diğer yargılama giderlerini karşılama olanağı bulunmayanlara Avukatlık Kanunu'nda yazılı hizmetlerin sağlanmasıdır. Özetle, adli yardımın hak arama özgürlüğünün yoksul kişiler için sağlanmasıdır diyebiliriz.

5. Meslek Kuralı m. 33

“Yanına stajyer almayı kabul eden avukat, stajyerlerin iyi yetişmesi için gerekli dikkati ve ilgiliyi gösterir ve olanaklarını hazırlar.”

6. Meslek Kuralı m. 37

*b)Avukat, yardımcılarının, stajyerlerinin ve çalıştırdığı kimselerin de meslek sırrına aykırı davranışlarını engelleyecek tedbirleri alır.*¹³

Avukatlık stajının yapılış amacı, biçimi ve yöntemi, TBB tarafından çıkarılan ve 12.12.2001 tarih ve 24615 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren “Avukatlık Staj Yönetmeliği” ile belirlenmiştir.

Yönetmeliğin 1. maddesine göre avukatlık stajının amacı “hukuk bilgilerini bilimsel verilerden ayrılmaksızın ve bilimin yöntemlerini kullanarak somut olaylara uygulayabilen, yargılama süresince yargılama faaliyetinin yönetimine ve kararın oluşumuna etkin biçimde katılabilen, meslek ilke ve

ne getirmesi ile ilgili aşamaları izler. Avukat, işin hangi aşamasında olursa olsun, kendisinden istenen bilgi ve belgeleri vermek zorundadır. Hizmetin sonunda da, bu konudaki raporunu ve hizmetin sona erdiğini gösterir belgeleri adli yardım bürosuna ya da temsilciliğine iletir.

¹² **Uluslararası Barolar Birliği Oslo Kararları:**

(10): “Adli yardımdan yararlanan müvekkilleri ile ilgili olanlar dâhil avukat görevini titizlikle ve özenle yerine getirir”.

¹³ **Avukatlık Kanunu Yönetmeliği**

Uzlaşma Müzakereleri

Madde 16- ...Uzlaşma müzakereleri sırasında taraflarca veya avukatlarınca yapılan beyan ve ikrarlar, uzlaşmanın sağlanamaması halinde geçerli olmayıp, uzlaşma konusuyla ilgili olarak açılmış ve daha sonra açılacak davalarda taraflar aleyhine delil olarak kullanılamaz. Uzlaşma müzakereleri esnasında anlaşmazlık konusunda beyan edilen hususlar taraflarca ve avukatlarınca hiçbir şekilde açıklanamaz.

kurallarına bağlı, hak arama özgürlüğünün yaşama geçmesi için uğraş veren, insan haklarına saygılı, demokrasi ve hukukun üstünlüğü ilkesinden ayrılmayan, bağımsız ve özgür avukatların yetişmesi için hukuksal, sanatsal ve eğitsel olanakların kullanılması” olarak belirtilmiştir.

Staj yapma talebi kabul edilip baro staj listesine adı yazılan stajyerler, stajlarının ilk altı aylık süresinde Yönetmelikte belirli sıra ve sürelerde mahkeme ve adalet dairelerinde staj yaparlar.

İkinci altı aylık süre, baro levhasına kayıtlı, meslekte en az beş yıl kıdemi olan, hakkında avukatlığa engel bir suçtan dolayı son soruşturma açılmasına karar verilmemiş, geçmiş beş yıl içinde Disiplin Kurulu’nca verilmiş kesinleşmiş bir kararla para veya işten çıkarma cezası ile cezalandırılmamış bir avukatın yanında yapılan stajla tamamlanmaktadır (Staj Yönetmeliği m. 14-15).

Stajyerler, avukat yanında staja başladıktan sonra, avukatın yazılı muvafakati ile ve onun gözetimi ve sorumluluğu altında, sulh hukuk mahkemeleri, sulh ceza mahkemeleri ile icra tetkik mercilerinde avukatın takip ettiği dava ve işlerle ilgili duruşmalara girebilir ve icra müdürlüklerindeki işleri yürütebilirler. Bu işleri yaparken de Avukatlık Meslek Kuralları’nın 20. maddesine göre; *“Avukat stajyerleri mesleğe yaraşır bir kıyak ve kıyafetle başları açık olarak mahkemelerde görev yaparlar”*. *“Stajyerlerin bu yetkileri staj bitim belgesinin verilmesi veya staj listesinden adının silinmesi ile sona erer. (Avukatlık Kanunu m. 26- Staj Yönetmeliği m. 19) Stajyer, yanında staj yaptığı avukatın yazılı oluru ile dava dosyalarından fotokopi ve benzeri yollarla örnek alabilir. Stajyer ayrıca vekaletname veya yazılı olur olmaksızın, dava ve takip dosyalarını inceleyebilir. (Avukatlık Kanunu m. 46 -Staj Yönetmeliği m. 19)”*

Stajyerler, avukatla birlikte duruşmalara girmek, avukatın mahkemeler ve idari makamlardaki işlerini yapmak, dava dosyaları ve yazışmaları düzenlemek, baroca düzenlenen eğitim çalışmalarına katılmak, baro yönetim kurulunca verilen ve yönetmelikte gösterilecek diğer ödevleri yerine getirmekle yükümlüdür. Stajyerler, meslek kurallarına ve yönetmeliklerde belirlenen esaslara uymak zorundadırlar. (Avukatlık Kanunu m. 23)

Yanına stajyer almayı kabul eden Avukat, stajyerini hukukun üstünlüğü ilkesine, meslek ilke ve kurallarına bağlı, hukuk bilgilerini somut olaylara uygulayabilecek nitelikte, bağımsız ve özgür bir avukat olarak yetiştirmekle yükümlüdür.

Bu yükümlülük kapsamında avukat, stajyeri Avukatlık Kanunu'nda belirtilen duruşmalara ve cezaevi görüşmelerine birlikte gitmek, mahkemeler ve idari makamlardaki işleri takip etmek, dava dosyalarını ve yazışmaları düzenlemek imkanını sağlayarak eğitir. Stajyere bu işler dışında bir iş yüklenemez. Avukat, stajyerin baro eğitim çalışmalarına katılmasını, devamını ve başarısını denetlemekle yükümlüdür. (Staj Yönetmeliği m. 17)

TBB Disiplin Kurulu Kararları

“Disiplin kovuşturmasına konu olayda, stajyer avukatın staj süresini kesintisiz olarak tamamlamadığı, Türkiye Barolar Birliği Staj Yönetmeliği'nin 17/son maddesine göre, Şikayetli Avukatın, yanında staj yapan Stajyer Avukatın Baro eğitim çalışmalarına katılmasını, devamını ve başarısını denetlemediği anlaşılmakla, eylem Türkiye Barolar Birliği Meslek Kuralları'nın 33. maddesi ile Türkiye Barolar Birliği Staj Yönetmeliği'nin 17/son maddesine aykırılık oluşturduğundan, disiplin suçunu oluşturmaktadır.

Stajyer Avukatın, Baro eğitim seminerlerine katılmadığı dosyadaki bilgilerden anlaşılmıştır. Şikayetli avukatın, Stajyer Avukata eğitim zamanlarında izin vererek gönderdiği, bunun dışında Stajyerinin eğitim seminerlerine katılıp katılmadığını bilemeyeceği biçimindeki savunması, Avukatlık Staj Yönetmeliği'nin 17/son maddesindeki yükümlülük karşısında, nazara alınmamıştır.

Bu nedenlerle, Baro Disiplin Kurulu'nun, eylemin Türkiye Barolar Birliği Meslek Kuralları'nın 33. maddesi ile Türkiye Barolar Birliği Staj Yönetmeliği'nin 17/son maddesine aykırı olduğundan disiplin suçunu oluşturduğuna ilişkin değerlendirmesinde hukuki isabetsizlik bulunmamış ve kararın onanması gerekmiştir. (T. 30.09.2005 E. 2005/230 K. 2005/316)

“Stajyer avukatlar Avukatlık Kanunu 23. maddesinin son tümcesine göre meslek kurallarına uymak zorundadırlar. (18.10.2002 T. E. 2002/144 K. 2002/285- 20.7.2000 T. E. 2000/75 K. 2000/108)”¹⁴

¹⁴ TBB Dergisi, S. 2000/3 s. 924.